

CAPITOLUL UNU

1

Ar fi trebuit să prevadă că așa o să fie.

Toată viața lui fusese o serie întreagă de nenorociri, așa încât ar fi trebuit să fie pregătit pentru asta.

Era un tip care anticipa situațiile. Nu genul de premoniții vagi înainte sau după somn, ci pericole reale și prezente în lume, la lumina zilei. Stâlpi de iluminat stradali și copaci se prăbușeau pe rând în spatele lui, făcându-i praf gambe. Mașini în viteză scăpau de sub control urcând pe trotuar, lăsându-l să zacă grămadă, numai carne sfâșiată și oase strivite. Obiecte ascuțite cădeau din schele și-i străpungeau craniul.

Cu femeile era cel mai rău. Când o femeie pe care Julian Treslove o considera frumoasă îi tăia calea, nu corpul lui reacționa, ci mintea prelua totul. Ea îi alunga calmul.

E drept că nu prea avea calm, însă ea îi risipea puținul calm ce-i mai rămăsese ca să aștepte cu nerăbdare viitorul. Ea *era* viitorul.

Numai că oamenii care văd în viitor greșesc cronologia, asta e tot, iar ceasurile lui Treslove mergeau cu totul anapoda. De îndată ce o zări pe femeia respectivă, avu și o presimțire despre ce ar putea urma – cererea lui în căsătorie și acceptarea ei, casa în care se vor stabili, draperiile grele din mătase, printre care s-ar întrezări lumina viorie, cearșafurile așternute pe pat, pufoase ca niște nori, izul de fum aromat ce se ridică ușor din horn – însă fiecare detaliu cădea în ruină –, dantelăria de țigle stacojii de pe acoperiș, jgheburile și ferestrele cu pervaz lat, fericirea lui, viitorul lui – în momentul când ea trecea pe lângă el în pas ușor.

Nu-l părăsea pentru un alt bărbat, nu-i spunea că se săturase de el și de traiul lor împreună, ci trecea mai departe de el, într-un vis perfect de iubire tragică – din aceea care consumă, cu ochi înlăcrimați și fără să-i cânte vreodată în semn de adio fraze împrumutate din opere italiene cunoscute.

Nu exista nici un copil. Copiii stricau povestea.

Între felinarele aliniate în spatele lui și zidăria prăbușită, se surprindea uneori repetând ultimele cuvinte pe care i le-ar spune ei – tot fără să apeleze la opere cunoscute italienești – de parcă timpul ar fi cântat la concertină, inima i s-ar fi zdrobit, iar fata ar fi fost pe moarte dinainte ca el s-o mai întâlnească.

Pentru Treslove era ceva deosebit să presimțea sfârșitul unei femei pe care o iubea, la el în brațe. Erau dăți când murea el în brațele ei, dar era mai bine când ea murea în brațele lui. Așa știa că era îndrăgostit: dacă nu presimțea moartea ei, nu exista nici o cerere în căsătorie.

Aceasta a fost poezia vieții lui. În realitate, fuseseră numai femei care-l acuzaseră că le înăbușă creativitatea și care îl părăsiseră. În realitate, existaseră chiar și copii.

Dar ceva îi făcea cu ochiul dincolo de realitate.

Într-o excursie cu școala la Barcelona, plătise o țigancă să-i ghi-cească în palmă.

– Văd o femeie, îi zise aceasta.

Treslove era încântat.

– E frumoasă?

– Mie nu mi se pare, răspunse țiganca. Dar ție... poate! Mai văd și pericol.

Treslove era din ce în ce mai încântat.

– Cum o să știu că este ea dacă o întâlnesc?

– O să știi!

– Cum o cheamă?

– De regulă, pentru nume se plătește în plus, spuse țiganca, dându-i pe spate degetul mare. Dar în cazul tău fac o excepție pentru că ești tânăr. Văd o Juno. Știi vreo Juno?

Pronunța „Huno“, dar numai când își amintea.

Treslove închise un ochi să se gândească. Juno? Știa vreo tipă cu numele de Juno? Știa *careva* vreo Juno? Nu, din păcate, nu știa, dar cunoștea o June.

– Nu, nu, ceva mai acătării decât June! Femeia părea enervată că el nu era în stare să vină cu un nume mai acătării decât June. Judy... Julie... Judith. Cunoști o Judith?

Hudith.

Treslove scutură din cap. Însă îi plăcea cum suna – Julian și Judith. Hulian și Hudith Treslove.

– Ei bine, ea te așteaptă, această Julie sau Judith, sau Juno... Însă văd în continuare o Juno!

Treslove închise și celălalt ochi și căzu pe gânduri. Juno, Juno...

– Cât o să m-aștepte? întrebă.

– Cât timp o să-ți ia să o găsești.

Treslove își închipui cum ar călători peste șapte mări și țări, căutând-o.

– Ai zis că vezi pericol. De ce este periculoasă?

Și-o imaginea venindu-i din spate pe neașteptate, punându-i un cuțit la gât și spunându-i: „Addio, mio bello, addio!“

– N-am spus că ea este periculoasă. Doar că am văzut pericol. Ai putea fi tu periculos pentru ea. Sau o altă persoană ar putea reprezenta un pericol pentru voi amândoi.

– Așadar, ar trebui s-o evit? întrebă Treslove.

Femeia se cutremură cum numai o ghicitoare se putea cutremura.

– N-o poți evita!

Fusese frumoasă în tinerețe. Cel puțin în ochii lui Treslove. Un chip tragic și emaciat, cu cercei din aur mari și rotunzi și cu o urmă de accent britanic din Vest, se gândi el. Dacă n-ar fi avut accentul, s-ar fi îndrăgostit de ea.

Nu-i spusese nimic ce să nu fi știut deja. Cineva, ceva era pus deoparte pentru el.

Ceva mai important decât un accident.

Era înclinat spre calamitate și nenorocire, dar, de fiecare dată când una din ele lovea, el nu se afla acolo. Odată, se prăbușise un copac și strivise o persoană care mergea la nici o jumătate de metru în spatele lui. Treslove auzise strigătul și se întrebese dacă nu cumva

fusese al lui. În metrourul londonez, scăpase de amenințarea unui om înarmat, fiind la un singur vagon distanță. Nici măcar nu fusese interogată de poliție. Iar o fată pe care o iubise cu aleanul deznădăjduit al unui băiat de școală – fiica unuia dintre prietenii tatălui său, un înger, cu o piele la fel de fină ca petalele de trandafir la sfârșitul verii și cu ochi ce păreau mereu umezi – murise de leucemie la 14 ani, în vreme ce Treslove se afla în Barcelona și i se ghicea în palmă viitorul. Ai lui nu-l sunaseră să-l anunțe că ea era pe moarte și nici să-l cheme la înmormântare. Nu doriseră să-i strice vacanța, îi explicaseră apoi, dar adevărul era că îl crezuseră prea slab pentru a primi o astfel de veste. Cei care-l cunoșteau pe Treslove se gândeau de două ori înainte să-l invite la căpătâiul unui muribund sau la o înmormântare.

Așadar, viața lui tot numai de el depindea. La 49 de ani, era în formă, din copilărie nu mai căpătase nici măcar o vânătăie și încă mai avea posibilitatea să ajungă cândva văduv. Din câte știa, nu de pe urma unei femei pe care o iubise sau cu care trăise, fiindcă puține dintre acestea îi rămăseseră suficient de mult timp alături, încât să moară și astfel să încheie emoționant ceva ce s-ar fi putut numi o relație importantă. Această așteptare neostoită a unui eveniment tragic îi dădea o înfățișare tinerească ce sfida vârsta lui naturală. Înfațișarea pe care o capătă uneori cei care renasc în credință.

2

Era o seară caldă spre sfârșitul verii, cu o lună sfioasă înălțată pe cer. Treslove se întorcea de la o cină melancolică pe care o luase în compania a doi vechi prieteni, unul de seama lui, celălalt mult mai în vârstă, ambii de curând rămași văduvi. În ciuda tuturor pericolurilor străzii, hotărî să meargă un pic pe jos într-o zonă a Londrei pe care o cunoștea bine, meditănd asupra tristeții nopții respective, înainte să ia un taxi până acasă.

Voia să ia un taxi, nu metrourul, deși locuia la o sută de metri de o stație de metrou. Un individ ca Treslove, mereu speriat de ce i s-ar putea întâmpla pe pământ, cu greu s-ar aventura în subteran. Nu după ce scăpase ca prin urechile acului de tipul cu pistolul.

– Cât de nespuse de trist este totul, zise el încet. Se referea la moartea soțiilor prietenilor lui și la moartea femeilor în general. Dar se gândea și la bărbații rămași singuri, printre care se număra și el. Este cumplit să pierzi o femeie pe care ai iubit-o, dar tot o pierdere este să n-ai o femeie pe care s-o strângi în brațe și lângă care să te cuibărești înainte să te lovească tragedia...

„Fără asta, pentru ce mai exist oare?“ se întrebă în sinea lui, pentru că era un individ care nu se descurca de unul singur.

Trecu pe lângă sediul BBC, o instituție unde lucrase cândva și față de care nutrise niște speranțe idealiste, dar pe care acum o ura într-un fel irațional. Dacă ar fi fost rațională reacția lui, nu și-ar mai fi căutat drum prin zonă atât de des. Murmură printre dinți o înjurătură: „Morman de rahat!“

Un fel de invectivă de grădiniță.

Exact asta ura la BBC: îl infantilizase. Națiunea îi spunea cu afecțiune corporației „Mătușica“. Dar mătușile sunt exemple echivoce de afecțiune, puse pe șotii și în care nu poți avea încredere, prefăcându-se iubitoare numai atâta timp cât nu au nici ele parte de dragoste, după care pleacă. Treslove credea că BBC-ul dădea dependență ascultătorilor săi, reducându-i la o stare de subjugare găunoasă. La fel cum le făceau și angajaților. Numai că era mai grav în cazul angajaților – încătușându-i cu promovări și amăgiri deșarte, făcându-i incapabili să mai aibă orice altă viață. Treslove însuși era un exemplu în acest sens. Deși nepromovat, doar incapacitat.

De jur împrejurul clădirii erau macarale, la fel de înalte și instabile ca și luna. Se gândi că asta ar fi o soartă simetrică: la fel ca începutul, să-mi fie și sfârșitul – o macara de la BBC să-mi împrăștie creierii. „Mormanul de rahat.“ Auzea cum i se sparge craniul, asemenea pârâitului scoarței de pământ care crapă într-un film despre un dezastru. La urma urmei, viața era un film despre dezastru, în care femeii drăguțe mureau una după alta. Grăbi pasul. Un copac îl pândea din spate. Abătându-se lateral, aproape că se izbi de un indicator de drum în lucru, căzut, pe care scria PERICOL. Simți o durere în gambe imaginându-și coliziunea. În seara aceea până și sufletul îi tremura de frică presimțind ceva.

Își spuse în gând că nu dai de pericol acolo unde cauți. Întotdeauna vine din altă parte. Moment în care o umbră se materializă

din cadrul unei uși transformându-se în atacator, îl prinse de gât, împingându-l cu fața într-o vitrină de magazin, spunându-i să nu strige sau să se zbată și luându-i ceasul de la mână, portofelul, stiloul și telefonul mobil.

Abia după ce se opri din tremurat și fu în stare să-și controleze buzunarele, gășindu-le goale, avu convingerea că totul se întâmplase în realitate.

Nu mai avea portofel și nici celular.

În buzunarul de la jachetă nu mai era stiloul.

La încheietura mâinii n-avea ceas.

Iar în el nici o luptă, nici instinct de conservare, nici *amour de soi*¹ sau cum i s-o spune acelui liant care îl face pe un om să rămână întreg și-l învață să trăiască în prezent.

Dar, de fapt, când avusese el asta vreodată?

La universitate, fusese un tip modular, din bucăți și fragmente, fără să studieze ceva recunoscut ca obiect de studiu, ci mai degrabă asortând componente ale unor diferite discipline legate de artă, ca să nu le spunem indisciplinate, punându-le la un loc asemenea unor piese de Lego. Arheologie, Poezie concretă, Media și comunicare, Administrare festivaluri și teatru, Religie comparată, Scenografie și design, Nuvela rusă, Politică și gen. Încheindu-și studiile – n-a fost niciodată foarte clar când și dacă și-a finalizat studiile, întrucât nimeni de la universitate nu știa exact câte module făceau în total –, Treslove se pomeni cu o diplomă atât de nespecifică, încât cu ea nu putu decât să primească un stagiu de lucru la BBC. La rândul ei, instituția, când îl acceptă, nu avu altă soluție decât să-l izoleze, dându-i să producă emisiuni de artă, târziu în noapte, pentru Radio 3.

Se simțea ca un arbust pipernicit într-o pădure tropicală cu copaci falnici. În jurul lui, în câteva săptămâni de la venire, ceilalți stagiați crescuseră ajungând la un nivel uimitor. Avansară ierarhic, pentru că nu aveai cum să evoluezi decât în sus, doar dacă nu erai Treslove, care rămase unde era, pentru că nu știa nimeni că se afla acolo. Ceilalți au ajuns cenzori de programe, șefi de posturi teritoriale, achizitori, directori-executivi, chiar și directori-generalii. Nu pleca nimeni,

¹ *Dragoste de sine* (în fr., în orig.) (n.tr.)

nu era nimeni concediat. Corporația avea grijă de angajații ei cu o loialitate feroce, mai ceva ca într-o familie de mafioți. Ca urmare, toți se știa foarte bine – cu excepția lui Treslove pe care nu-l cunoștea nimeni –, toți vorbeau aceeași limbă – mai puțin Treslove, care vorbea limba pierderii și a durerii pe care nimeni nu o înțelegea.

– Fii vesel! obișnuiau să-i spună la cantină. Dar când auzea asta nu-i venea decât să plângă. Era o expresie așa de tristă „fii vesel“. Nu numai că recunoștea improbabilitatea că se va înveseli vreodată, ci accepta că nu mai avea pentru ce să se mai înveselească dacă numai asta se aștepta de la el.

Cineva din Comitetul de Creație i-a scris o scrisoare oficială de muștrare – nu știa numele expeditorului – pentru că aborda prea multe subiecte morbide și punea prea multă muzică de doliu în emisiunea lui. Scrisoarea se încheia cu expresia „Asta ține de postul Radio 3“. A replicat tot în scris că programul lui *se difuza* pe Radio 3 și n-a mai primit nici un răspuns.

După mai bine de doisprezece ani de bătut coridoarele întunecate ale Casei Radio în toiul nopții, știind că nimeni nu-i asculta emisiunile – cine ar fi vrut oare să-asculte în direct la trei dimineața poezi care vorbeau despre poezi morți, care la fel de bine puteau fi poezi morți care vorbeau despre cei în viață? –, a demisionat. „Oare o să remarce cineva că emisiunea mea nu se mai difuzează?“ a scris el în cererea de demisie. „O să observe cineva absența mea dacă pur și simplu nu o să mai apar?“ Iarăși n-a mai primit răspuns.

Nici Mătușica nu asculta.

A găsit un anunț în ziar că se caută un director-adjunct pentru un festival de artă nou-lansat pe Coasta de Sud și și-a trimis CV-ul. „Nou-lansat“ însemna o bibliotecă de școală fără cărți în ea, doar cu computere, având invitați trei vorbitori și nici un public. Îi amintea de BBC. Directorul îi rescrise fiecare scrisoare într-o engleză mai simplă și, de asemenea, îi reformulă dialogurile. S-au contrazis și la redactarea conținutului unei broșuri.

– De ce să spui exultant când poți spune sexi? îl întrebă ea.

– Pentru că un festival de artă nu este sexi.

– Păi, știi de ce se întâmplă asta? Pentru că insiști să folosești cuvinte precum exultant!

– Și ce-i rău în asta?

– Este limbaj indirect.
 – Nu-i nimic indirect în cuvântul „exultant“.
 – Ba este la modul în care îl spui tu.
 – Putem face un compromis să folosim exuberant? întrebă el pe un ton plat.

– Ce-ai zice de un compromis ca tu să-ți găsești altă slujbă?

Făcuseră sex. Nu aveau ce altceva să facă. Se întâmplase pe podeaua sălii de sport când nimeni nu apăruse la festivalul pe care îl organizaseră. Ea rămăsese cu sandalele Birkenstocks¹ în picioare chiar și în timp ce făceau dragoste. Își dădu seama c-o iubește abia când îl concedie.

O chema Julie, dar abia când îl concedie își dădu seama de asta. Hulie.

Imediat, renunță la cariera lui artistică și ocupă o succesiune de slujbe nepotrivite și se combină cu femei la fel de nepotrivite, îndrăgostindu-se de câte ori prelua un post nou și dezîndrăgostindu-se sau mai corect spus ieșind din starea de iubire de fiecare dată când era nevoit să se apuce de altceva. A condus o dubiță a unei firme ce transporta mobilier și s-a îndrăgostit de prima femeie a cărei casă a golit-o de mobilă. A livrat lapte dintr-o furgonetă, îndrăgostindu-se de casiera care îl plătea în fiecare vineri noapte. A lucrat ca asistent pentru un tâmplar italian ce înlocuia tocure de ferestre în case în stil victorian și care i-a luat locul lui Julian Treslove în grațiile casierei. A administrat un raion de încălțăminte într-un magazin renumit din Londra, îndrăgostindu-se de femeia care lucra la raionul de decorațiuni interioare textile la etajul de deasupra și, în final, a găsit o ocupație semipermanentă și prost plătită la o agenție de teatru specializată pe furnizarea de sosii de celebrități pentru petreceri, conferințe și evenimente corporatiste. Treslove nu semăna cu nimeni în mod deosebit, dar în general arăta ca mulți tipi celebri, așa încât era solicitat dacă nu prin virtutea similitudinii, atunci măcar a versatilității sale.

Iar tipa cu decorațiunile interioare? L-a lăsat când a ajuns dublura nimănui în mod special.

¹ Producător german renumit de sandale și papuci ortopedici, cu talpă din plută sau cauciuc dur și contur care imită forma naturală a piciorului (n.tr.)

– Nu-mi place să nu știu cine trebuie să fii, îi spuse ea. Ne face rău amândurora.

– Tu alegi, îi răspunse el.

– Nu vreau să aleg, vreau să știu. Tânjesc după certitudine! Am nevoie să știu că îmi vei fi alături la bine și la greu. Lucrez toată ziua cu chestii noi. Când vin acasă, am nevoie de siguranță, de ceva solid. Îmi trebuie o stâncă alături, nu un cameleon.

Tipa era roșcată, și pielea i se înroșea la mânie. Se făcea repede foc și pară, iar lui Treslove îi fusese mereu frică să stea prea aproape de ea.

De la distanță, replică stăruitor:

– Sunt o stâncă, o să fiu cu tine până la sfârșit!

– Ei bine, aici măcar ai dreptate! comentă ea. *Asta* este sfârșitul. Te părăsesc!

– Doar pentru că sunt cerut ca dublură?

– Pentru că nu ești prezent pentru mine.

– Nu pleca, te rog! Dacă nu ți-am fost sprijin până acum, voi fi de-acum înainte.

– N-ai să fii! Nu-ți stă în fire!

– N-am grijă de tine când ești bolnavă?

– Ba da, te porți minunat cu mine când sunt bolnavă! Când sunt bine nu ești bun de nimic.

O imploră să nu plece. Își luă inima în dinți, riscă și-și aruncă brațele în jurul ei, plângând.

– Ce mai stâncă! observă ea.

O chema June.

„Solicitat“ este un concept relativ. Nu era chiar atât de solicitat ca sosie a tuturor și a nimănui în același timp, așa încât avea multe ore libere în care să mediteze la ce se abătuse asupra lui sau mai degrabă la tot ce nu; să se gândească la femei și la tristețea pe care o resimțea față de ele, la singurătatea lui și la acea absență din sufletul lui pe care nu știa cum s-o definească. Acea stare incompletă, acea senzație de a fi neînchegat, începutul lui care aștepta un sfârșit sau mai degrabă sfârșitul lui care aștepta un început, povestea lui ce încă își aștepta intriga.

Atacul se petrecuse fix la 11.30 noaptea. Treslove reținuse acest amănunt pentru că ceva îl făcuse să se uite la ceas cu o clipă înainte.

Poate presentimentul că nu o să se mai uite niciodată la el. Dar în lumina becurilor de pe stradă și a reclamelor luminoase ale firmelor din zonă – un coafor care era încă deschis, un fast-food cu specific chinezesc și un chioșc de ziare în renovare – ai fi zis că e ziua în amiaza mare. Străzile nu erau goale. Cel puțin zece persoane ar fi putut să-i sară lui Treslove în ajutor, dar nimeni nu a intervenit. Poate că tocmai impertinența asaltului – la doar o sută de metri de Regent Street, la nici o azvârlitură de băț de sediul BBC – l-a lăsat perplex pe orice eventual martor la scenă. Poate că au crezut că asistă la un joc sau că între participanți se iscăse o mică ceartă conjugală în drum spre casă de la restaurant sau teatru. Asta era partea ciudată – ar fi putut lăsa impresia că erau un cuplu.

Tocmai asta i se părea supărătura lui Treslove. Nu că-i fusese întreruptă una dintre reveriile sale tihnite, indirecte despre văduvie. Nu șocul atacului, o mână să-l înșface de gât din spate și să-l împingă cu atâta forță în vitrina magazinului Guivier de viori, încât instrumentele zăngăniră și vibrară îndărătul sticlei lovite, doar dacă muzica pe care o auzise nu fusese cumva sunetul nasului lui când s-a spart. Și nici măcar furtul ceasului, portofelului, al stiloului și al celularului său, indiferent cât de atașat se simțea de primul și oricât de incomodă îi era lipsa celorlalte trei obiecte. Nu, ceea ce-l supăra mai presus de toate acestea era faptul că persoana care îl jefuise, atacase și, da, îngrozise – o persoană împotriva căreia n-a opus nici o șoaptă de rezistență – fusese... o femeie.

3

Până la atac, seara lui Treslove fusese dulce-amară, dar nu deprimantă. Deși se plâneau că sunt deabusolați și fără un rost în viață, cei trei bărbați – cei doi văduvi și Treslove, care era considerat ca al treilea membru de onoare – se simțeau bine unul în compania celui-lalt, discutau despre economia și afacerile mondiale, își aminteau glume și anecdote din trecut și aproape că reușeau să se convingă că se întorseseră în timp, în perioada de dinainte de a-și fi pierdut nevestele. Era un vis scurt, cum se îndrăgostiseră, copiii pe care îi făcuseră – Tres-

love, fără să știe, procrease doi de care auzise abia ulterior –, precum și separările care îi devastaseră. Nu-i părăsise nici o persoană iubită, pentru că pe atunci ei nu iubiseră încă pe nimeni. Pierderea era un lucru care ținea de viitor.

Dar, dacă ne gândim bine, pe cine încercau să păcălească?

După cină, Libor Sevcik, în apartamentul căruia mâncaseră, situat între Casa Radio și parcul Regent, s-a așezat la pian și a cântat *Impromptuurile Opus 90*, de Schubert, soția lui adorase să le cânte. Treslove a simțit că i se rupe sufletul de durere pentru prietenul lui. Nu știa cum supraviețuise Libor morții lui Malkie. Fuseseră căsătoriți mai bine de jumătate de secol. Libor avea aproape 90 de ani. Pentru ce anume ar mai fi avut de trăit?

Poate pentru muzica lui Malkie. Libor nu se așezase niciodată la pian cât trăise Malkie – taburetul pianului era un loc sacru și dacă l-ar fi ocupat ar fi fost ca intratul în baie peste ea –, însă de multe ori, în tinerețe, venea lângă ea când cânta, acompaniind-o la vioară, dar mai târziu, la insistențele ei severe („Tempoul, Libor, tempoul!“), stătea în spatele ei, fără vioară, minunându-se de măiestria interpretării, de mirosul de aloe și ulei de tămâie (toate parfumurile Arabiei) pe care le inspira din părul ei și admirându-i frumusețea gâtului. Cum îi spusese în ziua când o întâlnise, avea un gât mai grațios ca al unei lebede. Datorită accentului lui, Malkie crezuse inițial că i-a zis că are gâtul mai grațios ca al unui șvanț¹, ceea ce i-a amintit de un cuvânt din idiș pe care tatăl ei îl folosea adesea și care însemna penis. Oare ar fi putut Libor să se fi gândit că avea gâtul mai grațios ca un penis?

Dacă nu s-ar fi măritat cu Libor sau cel puțin mitologia familiei așa pretindea, Malkie Hofmannstahl ar fi ajuns mai mult ca sigur o pianistă de succes. Horowitz o auzise cântând Schubert într-un salon din Chelsea și o lăudase. Spuse că ea cânta așa cum trebuia, de parcă Schubert le inventa pe parcurs ce le interpreta – improvizații emoționale cu o notă înviorătoare de intelectualitate. Familia ei regreta căsătoria din multe motive, nu în ultimul rând din cauza lipsei de educație și judecată a lui Libor, a stilului său jurnalistic modest și

¹ Datorită asemănării cuvintelor, în engl. *swan* înseamnă „lebedă“, în germ. și ebraica veche *schwantz* înseamnă „coadă“, dar are și conotație sexuală (n.tr.).

anturajului pe care-l avea, dar mai ales regretau că, din cauza mari-ajului cu el, ea renunțase la un viitor în muzică.

– De ce nu te măriți cu Horowitz, dacă tot vrei să te căsătorești cu cineva?

– E de două ori mai în vârstă decât mine! le răspunse Malkie. Mai degrabă, m-ați întreba de ce nu mă mărit cu Schubert.

– Și cine spune că un soț nu poate avea de două ori vârsta ta? Muzicienii trăiesc veșnic. Iar dacă tu îi supraviețuiești, ei bine...

– Dar nu mă face să râd, zise ea. Libor mă face să râd!

Ar fi putut să adauge că Horowitz era deja căsătorit cu fiica lui Toscanini.

Și că Schubert murise de sifilis.

Dar nu regretă niciodată hotărârea luată. Nici când îl ascultase pe Horowitz cântând la Carnegie Hall – părinții îi dăduseră bani să meargă în America pentru a-l uita pe Libor și îi cumpăraseră bilet în rândul întâi ca nu cumva s-o rateze Horowitz –, nici când Libor câștigase oarecare faimă ca ziarist specializat în showbiz și călătorea la Cannes, Monte Carlo și Hollywood fără ea, nici când a căzut într-una din depresiile lui cehe, nici când Marlene Dietrich, fără să țină seama de diferența de fus orar, suna la apartamentul lor din Londra din Chateau Marmont la trei dimineața, spunându-i lui Libor „dragul meu“ și suspinându-i în receptor.

– Mă simt o femeie întru totul împlinită alături de tine, îi spuse Malkie lui Libor. Se zvonea că și Marlene Dietrich i-ar fi declarat același lucru, dar el tot pe Malkie o alesese, al cărui gât era mai grațios ca un șvanț.

– Trebuie să continui să cânti la pian, insistă el, cumpărându-i imediat un Steinway cu un candelabru aurit de la o licitație din sudul Londrei.

– O să mai cânt, răspunse ea. O să cânt în fiecare zi, dar numai când ești aici!

Când își putuse permite, îi cumpărase un pian mare Bechstein, de concert, cu carcasă de ebonită. Ea își dorea un model Blüthner, însă el nu voia în ruptul capului să aducă la ei în apartament ceva fabricat dincolo de Cortina de Fier.

În ultimii lor ani, ea îl făcuse să-i promită că nu va muri înaintea ei, ar fi fost incapabilă să supraviețuiască măcar o oră fără el –, iar el și-a ținut solemn promisiunea.

– Poți să râzi de mine, îi povesti el lui Treslove, dar m-am lăsat într-un genunchi ca să-i promit asta, exact cum am făcut în ziua când am cerut-o de nevastă. Este singurul motiv pentru care mai sunt încă în viață acum.

Negăsindu-și cuvintele, Treslove se lăsă ca un cavaler pe un genunchi și-i sărută mâna lui Libor.

– Am discutat la un moment dat să ne aruncăm amândoi de pe Bitchy 'Ead dacă unul dintre noi se îmbolnăvește, dar Malkie credea că-s prea ușor și n-o să cad în mare în același timp cu ea și nu-i conveinea să rămână în apă să m-aștepte.

– Bitchy 'Ead? se miră Treslove.

– Da! Chiar am mers o dată cu mașina până acolo, să ne facem curaj și să ne provocăm unul pe altul. Frumos loc! Este un povârniș mare, în spirală, peste care zboară în cercuri pescăruși, iar pe gardurile de sârmă ghimpată stau prinse buchete de flori ofilite – unul țin minte că mai avea încă prețul lipit pe el – și mai este acolo o plăcuță cu un citat din Psalmi, despre Dumnezeu care e mai puternic decât tunetul mai multor ape laolaltă, iar în iarbă stau înfipte grupuri de cruci mici din lemn. Probabil din cauza crucilor ne-am răzgândit.

Treslove nu înțelegea despre ce vorbea Libor. Garduri de sârmă ghimpată? Oare el și Malkie se duseseră cu mașina până la Treblinka pentru un pact de sinucidere?

Dar erau pescăruși... Și cruci... Ca să vezi.

Oricum, Malkie și Libor nu și-au pus planul în aplicare. Malkie a fost cea care a căzut grav bolnavă și nu au făcut nimic în privința asta.

La trei luni după moartea ei, Libor și-a înfruntat curajos vârtoarea disperării și a angajat un meditator, un tip ce mirosea a scrisori vechi, țigări și Guinness, ca să-l învețe să cânte *Impromptuurile* pe care Malkie le interpreta ca și cum Schubert era în aceeași cameră cu ei (compunând piesa pe parcurs), și compoziția asta o cânta încontinuu, cu patru dintre fotografiile sale preferate ale lui Malkie așezate în fața lui pe pian. Cea care-i fusese muză, instructoare, companion și critic. Într-una din ele, arăta insuportabil de tânără, pe dig la Brighton, sprijinindu-se de balustradă, râzând cu soarele în față. Într-o alta, era în rochia de mireasă. În toate pozele, n-avea ochi decât pentru Libor.

Julian Treslove izbucni în plâns în momentul când începu muzica. Dacă ar fi fost căsătorit cu Malkie, nu se îndoia că ar fi plâns în

fiecare dimineață văzând atâta frumusețe la el în pat. Și apoi, când s-ar fi trezit fără să mai dea de ea lângă el, nu își putea imagina ce ar fi făcut... S-ar fi aruncat de pe Bitchy 'Ead – de ce nu?

Cum mai trăiești știind că n-o să o mai vezi niciodată – deloc, în veci – pe ființa pe care ai iubit-o? Cum să supraviețuiești unei singure ore, un minut, vreo secundă știind asta? Cum îți ții firea?

Voia să-l întrebe pe Libor: „Cum ai trecut de prima noapte singur, Libor? Ai dormit? Ai mai dormit de-atunci? Sau numai somnul ți-a mai rămas?”

Dar nu se simți în stare să-l întrebe. Poate că nu voia să audă răspunsul.

Deși, odată, Libor îi spusese: „Tocmai când crezi că ai depășit durerea, îți dai seama că ți-a rămas singurătatea”.

Treslove încercă să-și imagineze o singurătate mai mare decât a lui. „Tocmai când te obișnuiești cu singurătatea, gândi el, îți dai seama că îți rămâne tristețea sufletească.”

Însă el și Libor erau genuri diferite de bărbați.

Fu șocat când Libor îi mărturisise un secret. Spre sfârșit, el și soția lui își vorbiseră urât. Foarte urât.

– Tu și Malkie?

– Eu și Malkie! Vorbeam vulgar. A fost modul nostru de a ne apăra împotriva patosului.

Treslove nu suporta ideea. De ce să vrea cineva să se apere împotriva patosului?

Libor și Malkie erau din aceeași generație cu părinții lui, amândoi decedați de mult. El își iubise părinții, fără să fie apropiat de ei. Același lucru l-ar fi zis și ei despre el. Ceasul de care avea să fie jefuit mai târziu în seara aceea fusese un cadou de la mama lui, o femeie veșnic anxioasă. Fusese gravat cu: „Giuvaier¹ pentru Jules al meu”. Însă, în realitate, nu-i spusese niciodată Jules. De la tatăl lui, un bărbat care stătea așa de drept încât stârnea un fel de liniște monumentală în jurul lui, moștenise sentimentul acela de a fi fost creat în mod corespunzător, sentiment pe care de asemenea îl pierduse. Treslove își aminti că tatăl lui era dârș ca un băț de undiță. Însă nu credea că

¹ În orig., *jewels for my Jules*, joc de cuvinte, *jewels* (bijuterii) și *Jules* (nume) fiind omofone în engleză (n.tr.)

părinții lui erau motivul pentru care vărsă lacrimi în compania lui Libor. Ceea ce-l impresionase fusese dovada distrugerii lucrurilor; în cele din urmă, toate își cereau tributul și poate că fericirea impunea la final un preț chiar mai crud decât opusul ei.

Era mai bine atunci – luând în calcul pierderea – să nu cunoască deloc fericirea? Mai bine să treci prin viață așteptând ceva ce nu o să vină, pentru că în felul ăsta aveai mai puțin de jelit?

Oare de asta Treslove se trezea atât de des singur? Se proteja cumva împotriva fericirii împărtășite cu o parteneră, după care tânjea atât de mult, pentru că îi era groază de cum s-ar simți când avea s-o piardă?

Sau tocmai pierderea de care se temea era exact fericirea la care râvnea?

Gândindu-se la posibilele cauze ale lacrimilor sale, nu făcu decât să plângă mai mult.

Al treilea membru al grupului, Sam Finkler, nu vărsă nici măcar o lacrimă în timp ce Libor cântă la pian. Moartea șocant de prematură a propriei sale soții – printr-o coincidență oribilă, în aceeași lună în care și Libor devenise văduv – îl lăsase mai mult furios decât trist. Tyler nu-i spusese niciodată lui Sam că o face să se simtă „întru totul împlinită”. Cu toate astea, o iubise profund, cu un devotament răbdător și aproape vigilent – care nu excludea să se dedice și altor obligații –, ca și când sperase că într-o zi ar binevoi să-și arate adevăratele sentimente față de el. Dar n-o făcuse niciodată. Sam o veghease pe patul de moarte până în ultima ei noapte. O dată, îi făcuse semn să se apropie. El se conformase, punându-și urechea în dreptul bieteii ei guri uscate, dar, dacă voise să-i spună ceva drăgăstos, nu reușise. Nu deslușise decât un suspin de durere. Un sunet care putea la fel de bine să fi ieșit din gâttelejul lui.

Și mariajul lor fusese unul afectuos, chiar dacă uneori capricios, dar și mai fructuos, dacă te gândești la numărul de copii, decât cel al lui Libor și Malkie, dar Tyler îi dăduse mereu impresia lui Sam că are un fel de reținere sau că ascunde un secret. Poate îi fusese necredincioasă, nu știa. Poate nu l-ar fi deranjat dacă ar fi aflat. Dar nici asta nu știa. Nu i se dăduse niciodată posibilitatea să afle. Iar acum secretele ei erau, cum se spune, îngropate odată cu ea. Sufletul lui Sam Finkler era plin de lacrimi, dar era la fel de atent cu ele cum fusese cu